

Anvisningar om beaktande av coronaläget för valförrättare vid förhandsröstning och hemmaröstning

Kommunalvalet i juni 2021 samt välfärdsområdesvalet i januari 2022 förrättades på ett hälsosäkert sätt i enlighet med anvisningar från justitieministeriet och Institutet för hälsa och välfärd. På röstningsställena tillämpades ett flertal olika arrangemang för att göra det tryggt att rösta trots epidemiläget.

Nu sker igen en viss uppgång i antalet coronafall, även om vaccinationerna skyddar befolkningen från svår coronavirussjukdom och dämpar de allvarliga följderna av sjukdomen. För att det ska upplevas som tryggt att rösta på röstningsställena och vid hemmaröstning har vi nedan samlat god praxis från de ovan nämnda anvisningarna, som det med beaktande av sjukdomsläget är bra att följa.

Allmänt

- Coronavirusläget kan variera på olika håll i landet. När det gäller användning av munskydd medan man sköter valuppgifter ska man följa de regionala och lokala myndigheternas (sjukvårdsdistriktens och kommunernas) rekommendationer samt sitt eget omdöme.
- Om coronaläget fortsätter kan väljarna känna oro för något i röstningssituationen eller i andra väljares beteende, och eventuellt också framföra denna oro till valfunktionärerna. Valförrättaren ska i alla lägen ansvara för säkerheten i röstningssituationen och se till att instruktionerna följs.
- Läs aktuella anvisningar från Institutet för hälsa och välfärd (THL):
<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/lagesoversikt-om-coronaviruset/coronaepidemin-regionernas-situation-rekommendationer-och-begransningar>
- Stanna hemma även vid lindriga symtom på coronavirus, och meddela din situation till centralvalnämndens ordförande eller centralvalnämnden. Symtom på coronavirussjukdom som de insjuknade har drabbats av är feber, hosta, halsont,

andnöd, muskelvärk, trötthet, snuva, illamående och diarré. Störningar i smak- och luktsinne har också beskrivits i samband med sjukdomen. Läs mer på <https://www.omaolo.fi/>.

Säker förhandsröstning

Förberedande åtgärder

- Se till att placera kundbetjäningen och röstningsbåsen så långt ifrån varandra som möjligt, så att det inte bildas folksamlingar där folk ska röra sig.
- Du kan märka ut 2 meters säkerhetsavstånd på golvet på den plats där väljarna ska stå i kö.
- Se till att det finns tillräckligt med valförrättare även för det fall att alla valförrättare blir sjuka eller måste sättas i karantän. Valnämnden kan vid behov utöka antalet valfunktionärer t.ex. vid ett elektroniskt sammanträde.
- På röstningsstället kan finnas engångsmasker att tillgå.
- Handsprit ska finnas tillgänglig vid ingången när man anländer till vallokalen, där man fyller i följebrevet (när rösterna tas emot) och vid utgången.

Åtgärder under dagen

- Se till att lokalen har god ventilation och att väljarna sköter röstningen så snabbt som möjligt och inte dröjer sig kvar i vallokalerna i onödan.
- Om lokalen är liten kan man begränsa antalet väljare som vistas i den samtidigt och ordna kö för dem utanför lokalen, till exempel i entréhallen eller gången som leder till röstningsutrymmet.
- Planera om möjligt upplägget så att de väljare som är på väg in undviker att möta de som är på väg ut.
- Håll om möjligt ett avstånd till väljarna och andra valfunktionärer.
- Rengör de apparater som används gemensamt före användningen genom att torka av dem med ett alkoholhaltigt rengöringsmedel.
- Det är bra att regelbundet rengöra de ytor som vidrörs ofta samt pennorna i röstningsbåsen.

Röstningen

- Även om munskydd rekommenderas regionalt är det att väljaren vägrar att använda mask inget hinder för att genomföra röstningen.

- Om en valförrättare inte känner igen en väljare som bär mask, ska väljaren ta av sig masken för kontroll av identiteten. Det är bra om anvisningar om hur man tar av sig masken på ett säkert sätt finns framme så att väljarna kan se dem. Se till att väljarna har tillgång till handsprit och samt ett ställe eller ett underlag för identitetsbeviset, där det är lätt att kontrollera det.
- Ge vid behov väljarna muntliga instruktioner i samband med att identiteten kontrolleras:
 - Visa upp ditt identitetsbevis för kontroll.
 - Ta av dig ansiktsmasken genom att ta tag i snoddarna på båda sidor om ansiktet.
 - Håll masken i samma grepp under hela kontrollen.
 - Släpp inte taget om masken.
 - När funktionären ger dig tillstånd att ta på dig masken, gör det försiktigt utan att vidröra ansiktet.
 - Använd handsprit. Stoppa undan ditt id-bevis.
- Om en väljare vägrar ta av sig sin mask och väljarens identitet därför inte kan styrkas, kan röstningen inte tas emot. Enligt valordningen för kyrkan är en väljare skyldig att visa upp ett identitetsbevis för valnämnden.

Säker hemmaröstning

Förberedelser inför hemmaröstning

- Reservera tillräckligt med tid för att genomföra röstningen i hemmet på ett tryggt sätt.
- Ta med dig så lite röstningsmaterial som möjligt. Fundera ut i förväg var du vid behov kan klä på dig och ta av dig skyddsutrustningen på ett säkert sätt: utanför väljarens dörr, i tamburen eller någon annanstans. Undvik att använda mobiltelefon och annan utrustning hos väljaren.
- Ta med skyddshandskar och kirurgiska mun- och nässkydd för engångsbruk för det fall att den som röstar hemma har till exempel symtom på infektion i luftvägarna.
- Ta med desinfektionsmedel i sprayflaska eller desinfektionsdukar för rengöring av arbetsredskap som kan användas mellan olika hemmaröstningar samt handsprit för rengöring av dina egna händer.

Röstningen

- Rengör pennor och andra tillbehör som används av flera väljare med en tvål- och vattenlösning eller ett alkoholbaserat rengöringsmedel innan du går från ett hem till ett annat.
- Ha med dig handsprit och desinficera händerna alltid före och efter en röstning.
- Håll om möjligt ett avstånd till väljaren och andra personer som är närvarande. Röstningen kan om möjligt också förrättas på gården utanför hemmet.
- Om omständigheterna för en hemmaröstning inte kan förutsägas och kontrolleras tillräckligt väl för att garantera hälsosäkerheten, kan det i en enskild situation vara omöjligt att genomföra hemmaröstningen.
- Innan röstningen förrättas kan du påminna väljaren om att tvätta sina händer eller använda handsprit.
- Om en valförrättare är tveksam om identiteten hos en väljare som använder mask vid hemmaröstning, kan valförrättaren vid behov be väljaren avlägsna masken för kontroll av identiteten. Den röstande är skyldig att styrka sin identitet för valförrättaren.
 - Väljaren kan ge en sammanställning av kandidatlistor för att kunna kontrollera kandidaternas nummer. Man bör ta med sig flera sammanställningar om det inte är möjligt att rengöra dem mellan röstningarna. Om det är möjligt för väljaren, kan hen också få reda på kandidatens nummer på nätet.
- Efter besöket ska den använda skyddsutrustningen för engångsbruk läggas i en tät soppåse och den tillslutna påsen ska placeras i ett sopkärl för blandavfall.